

Opgavefordeling

Indledning

Ved centraliseringen af den objektive sagsbehandling vil størstedelen af de opgaver, som kommunerne varetager i dag, fremover blive håndteret i et begrænset antal sagsbehandlingscentre. Dette sker med henblik på at skabe en slankere, mere effektiv og ensartet administration.

Borgerne vil ikke have mulighed for at møde personligt op i sagsbehandlingscentrene. Blandt andet af denne grund vil der være to overordnede opgaver¹, som stadig er mest hensigtsmæssige at løse i kommunerne, og disse opgaver vil derfor også fortsat blive løst i kommunerne:

1. Kommunerne skal fortsat håndtere ansigt-til-ansigt kontakten med borgerne
2. Kommunerne skal varetage de socialfaglige elementer, der er på sagsområderne

I dette notat beskrives det konkrete opgavesplit mellem kommunerne og sagsbehandlingscentrene. Opgavesplittet vil gælde, uagtet hvilket organisatorisk regi en centralisering måtte ske i. Der kan ske justeringer af opgavesplittet efter implementeringsorganisationens analyser.

I forlængelse af opgavesplittet skal der fremover sikres et effektivt informationsflow mellem sagsbehandlingscentrene og kommunerne. Her vil målet være, at al dokumentudveksling og kommunikation mellem kommunerne og sagsbehandlingscentrene fremover foregår digitalt.

Derudover vil borgerne få mulighed for udelukkende at kommunikere digitalt med sagsbehandlingscentrene. Borgerne skal bl.a. have adgang til digitale selvbetjeningsløsninger, ligesom de skal have mulighed for at modtage al skriftligt materiale fra centrene gennem Dokumentboks.

Den objektive sagsbehandling i dag

Det gælder for alle sagsområder, at sagsforløbet i dag kan deles op i følgende tre overordnede opgaver, som kommunerne alle håndterer:

- Generel vejledning
- Den egentlige sagsbehandling
- Udbetaling og opkrævning

Den generelle vejledning er vejledning af generel karakter, som ikke er tilknyttet konkrete sager. Denne type vejledning vil primært ske forud for aflevering af en ansøgning og kan bl.a. bestå i hjælp til udfyldning af ansøgningsblanket og forberedning. Vejledningen håndteres i dag primært af generalister i borgerservicesk-

¹ Der kan herudover være andre opgaver, som fortsat skal løses i kommunerne.

ranken eller i modtagelsen i forvaltningen. Dog kan sagsbehandlere også foretage generel vejledning – fx besvarelse af telefonopkald, afholdelse af informationsmøder mv.

Den egentlige sagsbehandling starter i det øjeblik, en ny ansøgning modtages af kommunen. De konkrete sagsbehandlingsopgaver er forskellige for de udvalgte sagsområder.² Sagsbehandlernes vejledning i konkrete sager er en del af den egentlige sagsbehandling.

Udbetaling og opkrævning omfatter både udbetaling af ydelser, tilbagebetaling af for meget udbetalt ydelse og opkrævning. Opgaverne ligger i naturlig forlængelse af en afgørelse og løses enten af sagsbehandlerne eller af en økonomi- eller opkrævningsenhed.

Den objektive sagsbehandling fremover

Med henblik på at sikre et fagligt korrekt sagsforløb, der tager hensyn til alle type borgere, vil der i en fremtidig centraliseret model for den objektive sagsbehandling være et opgavesplit mellem sagsbehandlingscentre og kommunerne:

- Kommunerne vil fortsat håndtere ansigt-til-ansigt kontakten med borgerne
- Kommunerne vil håndtere delelementer i den egentlige sagsbehandling, der indebærer socialfaglige vurderinger

De skitserede opgavesplit uddybes i de efterfølgende afsnit.

Håndtering af ansigt-til-ansigt kontakten med borgerne

Der er foretaget en målgruppeanalyse på sagsområderne. Analysen viser, at det for nogle borgere kan være nødvendigt med ansigt-til-ansigt kontakt til en sagsbehandler i forhold til at gennemføre en faglig korrekt sagsbehandling. Disse borgere benævnes efterfølgende ATA-borgere.

Behovet for ansigt-til-ansigt kontakt gør sig primært gældende for borgere med læse- og sprogsvækheder samt enkelte andre grupper af borgere. Omfanget af ATA-borgere, som estimeret i målgruppeanalysen, fremgår af tabel 1.1.

² For en detaljeret beskrivelse af sagsgangene på sagsområderne, se rapporter fra Deloitte om stordriftsfordele i kommunerne objektive sagsbehandling på områderne.

Tabel 1.1				
ATA-borgernes andel af den samlede målgruppe for ydelserne				
	Pension	Boligstøtte	Børnebidrag	Barseldagpenge
ATA-borgere	3 – 10 %	4 – 9 %	1 – 6 %	1 – 5 %

Anm.: Tallene er baseret på hhv. de kommunale besvarelser af spørgeskemaer samt en kvantificering af segmenter blandt målgrupperne, hvor kommunale medarbejdere har vurderet, at ansigt-til-ansigt kontakt er nødvendig i sagsbehandlingen. Der foreligger ikke tal for førtidspensionsområdet.

Kilde: Deloitte (2009): Målgruppeanalyse til brug for projekt objektiv sagsbehandling

Som det fremgår af tabel 1.1 udgør ATA-borgerne en mindre andel af ydelsesmodtagerne på sagsområderne. Ikke desto mindre skal der også sikres et hensigtsmæssigt sagsforløb for disse borgere samt andre borgere, der måtte foretrække personlig henvendelse. Dette sikres ved fremover at give kommunerne ansvaret for at:

- håndtere den generelle vejledning af en borger, når denne møder personligt op i kommunen
- assistere en borger i kommunikationen med centrene, såfremt en borger har brug for mere omfattende generel vejledning, eller ikke er i stand til at kontakte centrene vedrørende spørgsmål til en konkret sag

Borgerne har mulighed for at møde personligt op i kommunen under alle faser i sagsforløbet og få hjælp – dvs. både i forhold til den generelle vejledning, den egentlige sagsbehandling samt udbetaling og opkrævning.

Alle borgere vil kunne møde personligt op i kommunen. Dog er kommunernes håndtering af ansigt-til-ansigt kontakten primært rettet mod ATA-borgere. Centraliseringen vil derfor også forsøges tilrettelagt således, at det primært er ATA-borgere, der vil møde op i kommunen, mens de fleste borgere vil have incitament til at benytte andre henvendelseskanaler.

Den generelle vejledning

Kommunerne vil fremover have ansvar for håndteringen af den generelle vejledning, hvis borgerne møder personligt op i kommunerne. Samtidig vil sagsbehandlingscentrene skulle håndtere den generelle vejledning, der ikke er baseret på personligt fremmøde – dvs. kommunikation via telefon, brev, digitale selvbetjeningsløsninger mm.

Den generelle vejledning af borgerne deles således mellem kommunerne og sagsbehandlingscentrene ud fra borgerens valg af henvendelseskanal. Dette opgavesplit sikrer en klar ansvarsdeling mellem kommunerne og centrene, således at

der ikke kan opstå tvivl om, hvilken myndighed der har ansvaret for at vejlede borgeren.

Der vil være forskel på vejledningens omfang i kommunerne og i sagsbehandlingscentrene. Kommunernes vejledning vil være forholdsvis begrænset og primært bestå i følgende:

- Besvarelse af overordnede spørgsmål vedr. ansøgningen og ydelsen, herunder hjælp til udfyldelse af ansøgning
- Henvielse til ansøgningsskemaer, vejledningmateriale og supportmuligheder på sagsbehandlingscentrenes hjemmeside og via centrenes callcenter samt vejledning i hvilke oplysninger, der skal anvendes i forbindelse med ansøgningen
- Gøre opmærksom på borgernes mulighed for at søge om hjælp hos en anden myndighed eller efter en anden lovgivning.

Sagsbehandlingscentrene vil kunne give en mere omfattende og specifik generel vejledning, da de er sagsbehandlende og derfor har ekspertviden. En borger vil kunne få direkte kontakt til sagsbehandlerne i centrene via telefon, brev eller online service.

Kommunen assisterer borgeren i kommunikationen med centrene

Udover at tilbyde en generel vejledning vil kommunerne også have til opgave at assistere borgerne i kommunikationen med sagsbehandlingscentrene. En sådan situation kan fx opstå, når en borger

- efterspørger den mere omfattende generelle vejledning, som kun ydes af sagsbehandlingscentrene
- har spørgsmål til en konkret sag – evt. i forlængelse af et brev, som borgeren har modtaget fra centrene.

Hvis kommunen skal assistere borgeren i kommunikationen med sagsbehandlingscentrene, skal der i udgangspunktet aftales et møde til dette i kommunen. Denne bistand er primært rettet mod ATA-borgere, der vil have vanskeligt ved at kommunikere telefonisk/pr. brev med centrene, men alle borgere vil have adgang til denne kontaktkanal. Centraliseringen vil i forlængelse heraf tilrettelægges således, at det primært er ATA-borgere, der møder personligt op i kommunen, mens ikke ATA-borgere benytter andre henvendelseskanaler.

Den egentlige sagsbehandling og håndtering af socialfaglige vurderinger

Sagsbehandlingscentrene har som hovedregel ansvaret for al sagsbehandling og udbetaling/opkrævning på sagsområderne. Det vil sige, at når et center modtager en ansøgning, påbegynder de sagsbehandlingen. Hvis der ikke er behov for at indhente yderligere oplysninger, færdiggør centeret ansøgningen og meddeler afgørelsen til borgeren. Af afgørelsen fremgår det, at borgeren skal kontakte centeret, hvis denne er uenig heri. Hvis der til brug for sagsbehandlingen viser sig

behov for at indhente yderligere oplysninger – fx fordi dele af ansøgningen ikke er korrekt udfyldt – kontakter centeret borgeren med henblik på at indhente disse oplysninger.³

Kontakten til og fra centrene kan ske i form af brev, mail, telefon, digitale selvbetjeningsløsninger og af andre kanaler, der ikke forudsætter ansigt-til-ansigt kontakt med borgerne. Såfremt borgerne ønsker ansigt-til-ansigt kontakt, vil de kunne møde op i de enkelte kommuner, der vil assistere borgerne i deres kommunikation med centrene, jf. ovenfor.

Ændringer i sagerne, enten som følge af, at borgerne gør opmærksom på nye oplysninger, eller fordi centrene på anden måde bliver opmærksom på, at borgerens forhold har ændret sig, gennemføres på samme måde.

Der vil dog være aktiviteter i den egentlige sagsbehandling, som det fortsat er mest hensigtsmæssigt at håndtere på det lokale niveau. Det gælder især socialfaglige vurderinger, som oftest forudsætter et lokalt kendskab og ansigt-til-ansigt kontakt med borgerne. Desuden kan der være en tæt kobling mellem de socialfaglige vurderinger og andre sociale ydelser, som fortsat vil være kommunalt forankret.

Der kan være forskellige typer af socialfaglige skøn: I nogle tilfælde indgår det socialfaglige skøn som et delelement i den samlede afgørelse om en ydelse, hvorfor man kan tale om en socialfaglig delafgørelse. Som eksempel kan nævnes delafgørelsen om, hvorvidt en ansøger er stærkt bevægelseshæmmet, som indgår i et begrænset antal afgørelser om boligstøtte.

I andre tilfælde er det socialfaglige skøn stor set sammenfaldende med den samlede afgørelse om en separat ydelse inden for et sagsområde. Et eksempel på dette er personligt tillæg til folkepensionister, som tilkendes efter en konkret trangsmæssig vurdering af pensionistens økonomiske situation. Her kan man tale om en socialfaglig delydelse.

I en centraliseret model for den objektive sagsbehandling vil kommunerne skulle fortage de socialfaglige delafgørelser og indberette disse til det relevante center, der på denne baggrund færdigbehandler sagen og træffer den samlede og endelige afgørelse. Den konkrete håndtering af opgavesplittet vil variere fra sagsområde til sagsområde.

På baggrund af indrapporteringer fra Beskæftigelsesministeriet og Indenrigs- og Socialministeriet skal følgende delafgørelser fortsat håndteres lokalt:

³ For førtidspension gælder, at en ny sag altid starter i kommunen, og overgår først til beregning og udbetaling i centeret, efter at kommunen har tilkendt førtidspension.

- Fravigelse af max boligstøttegrænse (boligstøtte)
- Halvdelsreglen (boligstøtte)
- Vurdering af om ansøger er stærkt bevægelseshæmmet (boligstøtte)
- Udbetaling af pension efter § 36 i lov om social pension (pension)
- Udbetaling af børnebidrag for kortere perioder (forskudsvist udbetalt børnebidrag)

For de socialfaglige delydelser gælder, at al administration, der knytter sig til ydelserne, fortsat håndteres i kommunerne. Den konkrete håndtering af opgavesplittet vil variere fra sagsområde til sagsområde.

På baggrund af indrapporteringer fra Beskæftigelsesministeriet og Indenrigs- og Socialministeriet skal følgende delydelser fortsat håndteres lokalt:

- Beboerindskudslån (boligstøtteområdet)
- Almindeligt helbredstillæg (pensionsområdet)
- Udvidet helbredstillæg (pensionsområdet)
- Personligt tillæg (pensionsområdet)
- Tilkendelse mv. af førtidspension (førtidspensionsområdet)
- Opfølgningssamtale med sygemeldte (barseldagpenge)

I forhold til tilkendelse mv. af førtidspension bemærkes det, at der i princippet ikke er tale om en delydelse. Placeringen derunder skyldes, at kommunen har den samlede kompetence i forhold til disse afgørelseselementer, og ikke blot skal indberette til centeret som ved de socialfaglige delafgørelser. Tilsvarende gør sig gældende for opfølgningssamtale med sygemeldte vedr. barseldagpenge.

I bilag 1 beskrives det konkrete opgavesplit mellem kommunerne og sagsbehandlingscentre for de nævnte socialfaglige vurderinger.

Opgavesplittene vil ofte afstedkomme et behov for informationsudveksling og samarbejde mellem kommuner og centre. Fx kræver kommunernes behandling af personlige tillæg indsigt i ansøgers indkomst- og formueforhold. Disse oplysninger vil centrene allerede have som del af en almindelig pensions sag, og kommunerne skal derfor have adgang til centrenes oplysninger. I andre tilfælde er det kommunerne, der skal bistå centrene med oplysninger til centrenes sagsbehandling.

Det vurderes, at opgaven med at foretage de socialfaglige vurderinger har et ressourcemæssigt omfang på ca. 300 årsværk på de fem sagsområder. En mere detaljeret opgørelse fremgår af bilag 2. Det samlede kommunale ressourceforbrug på sagsområderne er opgjort til ca. 2.000 årsværk.

Klagesystemet fremover

I dag består klagesystemet for den objektive sagsbehandling af tre instanser. Kommunerne træffer afgørelse i første instans, og de sociale nævn eller beskæftigelsesankenævnene (afhængig af sagsområde) træffer afgørelse i anden instans. Som udgangspunkt kan en afgørelse fra Det Sociale Nævn eller Beskæftigelsesankenævnet ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Ankestyrelsen kan dog på baggrund af en klage optage en sag til behandling, når Ankestyrelsen skønner, at sagen har principiel eller generel karakter. Ankestyrelsen fungerer dermed som tredje instans.

Tre-instans system vil skulle videreføres for så vidt angår de (socialfaglige) afgørelser om delydelser, inkl. tilkendelse mv. af førtidspension og opfølgningssamtale på barselsdagpengeområdet, som også fremadrettet ligger i kommunerne. Systemet sikrer nemlig en nødvendig praksiskoordinering på tværs af de kommunale afgørelser.

For så vidt angår de afgørelser, som træffes af centrene, er det derimod fremover tilstrækkeligt, at afgørelserne kan påklages til én overordnet instans. Det skyldes, at centrene forventes at koordinere internt og derved have en ensartet afgørelsespraksis. Et to-strengt klagesystem for sagsområder omfattet af den objektive sagsbehandling anses på denne baggrund som tilstrækkeligt, jf. tabel 1.2.

Tabel 1.2		
To-strengt klagesystem ved centralisering af den objektive sagsbehandling		
Klagesystem	Afgørelser om socialfaglige delydelser	Afgørelser om objektive delydelser*
1. instans	Kommune	Center
2. instans	De sociale nævn og beskæftigelsesankenævnene	Ankestyrelsen
3. instans	Ankestyrelsen	-

Anm.: (*) Herunder også de tilfælde hvor centeret anmoder kommunen om at tilvejebringe oplysningsgrundlaget i forhold til socialfaglige delafgørelser.

Bilag 1. Konkret opgavesplit mellem sagsbehandlingscentre og kommuner

I dette bilag beskrives de dele af den egentlige sagsbehandling, som fortsat skal håndteres i kommunerne for områderne folkepension, førtidspension, boligstøtte, forskudsvis udbetalt børnebidrag og økonomisk fripladstilskud. Det beskrives, hvorfor det foreslås at lade de udvalgte dele forblive i kommunerne, og hvordan det i praksis kan lade sig gøre.

Beskrivelsen er ikke en endelig fastlæggelse af opgavevaretagelsen, men er et bud på de mulige fremtidige sagsgange. Det vil være nødvendigt, at implementeringssorganisationen foretager nærmere undersøgelser af sagsområderne for at den endelige håndtering af opgavesplittet kan fastlægges.

Folkepension

Følgende dele af sagsbehandlingen på folkepensionsområdet skal fortsat håndteres i kommunerne.

Udbetaling af folkepension efter § 36

Ifølge § 36 i lov om social pension kan kommunen i de tilfælde, hvor den skønner, at en pensionist ikke kan administrere pensionen, afgøre på hvilken måde, pensionen skal udbetales. Pensionisten kan enten indgå en frivillig aftale med kommunen om administration af pensionen, hvilket er uden for pensionslovens § 36, eller kommunen kan træffe afgørelse om tvungen administration efter § 36. Sidstnævnte er en afgørelse, der kan ankes til Det Sociale Nævn efter det nuværende ankesystem. Kommunen kan desuden anmode statsforvaltningen om, at der iværksættes værgemål for pensionisten.

Afgørelse efter § 36 beror på et socialfagligt skøn. Behovet for at udbetale folkepension efter § 36 vil typisk blive identificeret af andre dele af den kommunale forvaltning, fx plejepersonale eller den sagsbehandler, der varetager en konkret vurdering af borgerens økonomi ved ansøgning om personligt tillæg.

§ 36 i pensionsloven har tæt sammenhæng med tilsvarende bestemmelser på kontanthjælpsområdet, hvor kommunen kan træffe afgørelse om at administrere udbetaling af kontanthjælpen. Desuden har § 36 i pensionsloven tæt sammenhæng med udbetaling af personligt tillæg til pensionen, som indeholder en konkret vurdering af ansøgerens økonomi. Dette taler for at lade reglen fortsat blive håndteret i kommunen, idet der er en sammenhæng med dele af kommunens øvrige opgaver.

Ved frivillig administration kunne det i praksis fungere sådan, at hvis kommunen bliver opmærksom på, at en pensionist kan have svært ved at administrere pensionen, spørger kommunen i første omgang borgeren, om vedkommende ønsker at indgå en frivillig aftale om administration af pensionen. Kommunen afklarer sammen med borgeren, hvilke administrationsinstrumenter der skal anvendes.

Kommunen giver herefter meddelelse til centeret, som forestår administrationen. Ønsker borgeren at ophæve aftalen, kan det ske ved henvendelse til kommunen.

Ved tvungen administration, hvor borgeren ikke ønsker at indgå en administrationsaftale, skal kommunen oplyse sagen, herunder partshøre, og træffe afgørelse om at udbetale pensionen på anden vis.

Det gælder både for frivillig og tvungen administration af pensionen, at det er afhængigt af måden, hvorpå pensionen fremover udbetales, om udbetalingen foregår enten i kommunen eller i centeret. Hvis der fx er tale om kontant udbetaling, som kræver personlig henvendelse, vil udbetalingen foregå i kommunen. Er der tale om blot at udbetale for kortere perioder eller betaling af husleje, kan centeret varetage udbetalingen.

Personligt tillæg og helbredstillæg

Kommunen skal fortsat håndtere sager om personligt tillæg, almindeligt helbredstillæg og udvidet helbredstillæg.

Personligt tillæg

Det samlede område vedrørende personligt tillæg skal forblive i kommunerne. Det skyldes, at personligt tillæg udbetales på baggrund af en konkret individuel vurdering af ansøgerens økonomi og en vurdering af, om udgiften der søges dækket, er rimelig og nødvendig. Personligt tillæg kan således betragtes som en afgrænset delydelse, hvor der er et betydeligt socialfagligt afgørelseselement.

Kommunen skal i hvert enkelt tilfælde foretage en nærmere vurdering af, om pensionisten ved en rimelig tilrettelæggelse af sin økonomi selv burde kunne afholde udgiften. Dette kræver et indblik i pensionistens indkomstforhold, herunder de øvrige kontant- og serviceydelser, som pensionisten modtager fra kommunen. Det kræver desuden et lokalkendskab til niveauet for de rimelige og nødvendige udgifter, som indgår i vurderingen af pensionistens økonomi. Desuden skal det afgøres, hvorvidt det personlige tillæg skal være tilbagebetalingspligtigt. Den enkelte kommunes praksis for tildelingen af personlige tillæg afhænger således af kommunens konkrete tilbud til pensionister samt det lokalpolitisk fastlagte serviceniveau på servicelovområdet. Personligt tillæg er subsidiært i forhold til andre ydelser.

Til at oplyse sagen har kommunen blandt andet brug for oplysninger om pensionistens indtægter og formue, som centeret allerede opgør til brug for beregning af folkepension (ældrecheck). Det foreslås, at kommunen indhenter disse oplysninger fra centeret, i stedet for at både kommunen og centeret har selvstændig adgang til indkomst- og formueoplysninger.

Kommunen træffer afgørelse om personligt tillæg og varetager udbetalingen heraf på samme måde som i dag.

Særligt for brøkpensionister, dvs. pensionister som ikke har optjent ret til fuld pension, gælder det, at de kan modtage et løbende personligt tillæg til at supplere den nedsatte pension. Her er det nødvendigt, at centeret ved behandlingen af en sag om brøkpension, automatisk adviserer kommunen, så kommunen kan tage stilling til, om der skal ydes et løbende supplement til brøkpensionen. Kommunen træffer afgørelse om det løbende tillæg. Særligt for løbende personligt tillæg bør det overvejes, at udbetaling og/eller pensionsmeddelelse skal ske sammen med den øvrige folkepension. Det kan ske ved, at kommunen indgiver en betalingsanmodning til centeret, som udbetaler tillægget sammen med den øvrige folkepension.

Almindeligt helbredstillæg

Ved almindeligt helbredstillæg indgår ingen socialfaglige afgørelseselementer, idet tillægget bliver beregnet objektivt på baggrund af udgiften og pensionistens indtægter. Alligevel er det mest hensigtsmæssigt, at almindeligt helbredstillæg fortsat håndteres i kommunen, da det vil være svært for borgeren at forstå adskillelsen af de to typer tillæg. En enkelt udgift kan udløse begge typer tillæg, og dermed har det almindelige helbredstillæg tæt sammenhæng med det udvidede helbredstillæg. Desuden har det almindelige helbredstillæg tæt sammenhæng med personligt tillæg, idet helbredstillægget kun dækker 85 pct. af egenudgiften, og borgeren kan søge personligt tillæg for den resterende del af egenudgiften.

Til at oplyse sagen har kommunen blandt andet brug for oplysninger om pensionistens indtægter og formue, som centeret allerede har opgjort og anvender til beregning af folkepension. Det foreslås, at kommunen indhenter disse oplysninger fra centeret, i stedet for at både kommunen og centeret har selvstændig adgang til indkomst- og formueoplysninger. Den personlige tillægsprocent bliver således beregnet i centeret til anvendelse for den supplerende pensionsydelse (ældrechecken) og varmetillæg, og indhentes af kommunen til at beregne det almindelige helbredstillæg.

Kommunen træffer afgørelse om almindeligt helbredstillæg og varetager udbetalingen heraf på samme måde som i dag.

Det kan overvejes at tilpasse reglerne for almindeligt helbredstillæg, således at pensionisten automatisk får oplyst om retten til almindeligt helbredstillæg ved tilkendelsen af pensionen. Derved vil almindeligt helbredstillæg i højere grad blive en standardudbetaling fra kommunens side.

Udvidet helbredstillæg

Det samlede område vedrørende udvidet helbredstillæg skal forblive i kommunerne. Ved udvidet helbredstillæg, som ydes til tandprotese, briller og fodbehandling, skal kommunen vurdere, om udgiften er nødvendig. Dette er et afgørende socialfagligt element, idet der skal foretages en faglig vurdering af om udgiften er nødvendig i forhold til borgerens behov. Udvidet helbredstillæg kan således betragtes som en afgrænset delydelse med et betydeligt socialfagligt afgørelsesele-

ment. Det udvidede helbredstillæg udbetales ikke, hvis pensionistens og dennes ægtefælle/samlevers samlede likvide formue er over en vis grænse. Desuden nedsættes det udvidede helbredstillæg i forhold til indkomst. Kommunen har mulighed for at indgå prisaftaler, der kan lægges til grund for beregningen af det udvidede helbredstillæg.

Til at oplyse sagen har kommunen blandt andet brug for oplysninger om pensionistens indtægter og formue, som centeret allerede har opgjort og anvender til beregning af folkepension. Det foreslås, at kommunen indhenter disse oplysninger fra centeret, i stedet for at både kommunen og centeret har selvstændig adgang til indkomst- og formueoplysninger og beregner den personlige tillægsprocent, som både anvendes ved helbredstillæg, varmetillæg og den supplerende pensionsydelse (ældrechecken).

Kommunen træffer afgørelse om udvidet helbredstillæg og varetager udbetalingen heraf på samme måde som i dag.

Boligstøtte

Følgende dele af sagsbehandlingen på boligstøtteområdet skal fortsat håndteres i kommunerne.

Fravigelse af max boligstøttegrænse

Der kan i enkeltstående tilfælde udbetales boligstøtte ud over maksimum, hvis de økonomiske og personlige forhold er meget vanskelige. Dette kræver en konkret vurdering af ansøgerens økonomiske og boligmæssige forhold. Der er således tale om en delafgørelse, som beror på et socialfagligt skøn.

Et muligt behov for at fravige max boligstøttegrænsen vil typisk blive identificeret i kommunen. Kommunen indhenter oplysninger i sagen og laver en vurdering, som indstilles til centeret. Centeret partshører, træffer en afgørelse og ændrer udbetalingen.

Til at oplyse sagen har kommunen blandt andet brug for oplysninger om pensionistens indtægter, formue, husstand, boligudgift mv., som centeret også anvender til beregning af boligstøtte. Det foreslås, at kommunen indhenter disse oplysninger fra centeret, i stedet for at både kommunen og centeret har selvstændig adgang til oplysningerne.

Det bemærkes, at der er meget få (evt. ingen) nytilkendelser om fravigelse af max boligstøttegrænse. Det kan derfor overvejes at ophæve denne regel, og lade et evt. tilbageværende støttebehov erstattes af muligheden for at søge om personligt tillæg.

Halvdelsreglen

Hvis huslejen overstiger halvdelen af husstandsindkomsten, skal kommunen foretage en konkret, individuel vurdering af, om boligstøtten kan ydes. Det kræver en

vurdering af, om det indkomstgrundlag, der faktisk er til stede, gør det muligt for husstanden af bebo den pågældende bolig. Her indgår vurdering af husstandens sammensætning, andre sociale ydelser, indkomstens varighed mv. Der er altså tale om en delafgørelse, som beror på et socialfagligt skøn.

I praksis kunne det fungere sådan, at centeret i forbindelse med behandling af ansøgningen konstaterer, at huslejen overstiger halvdelen af husstandsindkomsten. Centeret beder kommunen foretage oplysning af sagen. Derefter laver kommunen en indstilling til centeret med relevant dokumentation, og centeret partshører og træffer afgørelse på denne baggrund. Til at oplyse sagen har kommunen blandt andet brug for oplysninger om husstandens indtægter, formue, sammensætning, boligudgift mv., som også centeret anvender til beregning af boligstøtte. Det foreslås, at kommunen indhenter disse oplysninger fra centeret, i stedet for at både kommunen og centeret har selvstændig adgang til oplysningerne.

Vurdering af, om ansøger er stærkt bevægelseshæmmet og om boligen er egnet
Ved beregning af boligstøtte er der en række begunstigende særregler, såfremt nogle af husstandsmedlemmerne er stærkt bevægelseshæmmede, og boligen er egnet herfor. Ved bedømmelsen af, om en person kan anses for at være stærkt bevægelseshæmmet, og om boligen er egnet herfor, skal der foretages en individuel vurdering af personlige og boligmæssige forhold. Der er altså tale om en delafgørelse, som beror på et socialfagligt skøn.

Sagen opstår ved, at borgeren i sin ansøgning om boligstøtte til centeret oplyser at være stærkt bevægelseshæmmet. Centeret beder dernæst kommunen om at oplyse sagen og foretage en vurdering, som indstilles til centeret. Centeret partshører og træffer en afgørelse på denne baggrund.

Vurderingen af, om en ansøger er stærkt bevægelseshæmmet, foretages i dag i mange tilfælde ikke af sagsbehandlere på boligstøtteområdet, men af andre ansatte i kommunen, da vurderingen har tæt sammenhæng med visse tilbud mv. efter serviceloven. Derfor har vurderingen tæt sammenhæng med de øvrige dele af den kommunale forvaltning.

Beboerindskudslån

Det samlede sagsområde vedr. beboerindskudslån skal forblive under kommunal kompetence. Beboerindskudslån kan således betragtes som en afgrænset delydelse, hvor der i stort set alle sager vil være et betydeligt socialfagligt afgørelseselement.

Reglerne om beboerindskudslån har endvidere en nær tilknytning til kommunernes boligsociale indsats, herunder bl.a. kommunal anvisning til almene familie- og plejeboliger, og til ydelser som hjælp til enkeltudgifter, herunder særligt flyttehjælp, og personligt tillæg til pensionen. Desuden er der ofte behov for en meget hurtig og smidig behandling af ansøgninger til beboerindskudslån. Man kan også pege på, at administration af beboerindskudslån har nær tilknytning til den såkaldte "halvdelsregel" i boligstøttereglerne, som pga. sit socialfaglige islæt fortsat skal

være forankret i kommunerne. Endeligt bemærkes det, at der til dels er uafhængige it-systemer på boligstøtte- hhv. beboerindskudslånsområderne (KMD Boligstøtte hhv. KMD Boliglån)

Forskudsvis udbetaling af børnebidrag

Når det skønnes at være bedst for barnet, kan det forskudsvis udbetalte bidrag udbetales for kortere perioder ad gangen end fastsat i bidragsdokumentet. Dette beror på et socialfagligt skøn, som forudsætter konkret stillingtagen til familiens forsørgelsessituation og barnets tarv.

Behovet for at få udbetalt ydelsen i kortere perioder vil ofte blive identificeret i andre dele af den kommunale forvaltning. Hvis en borger eksempelvis søger hjælp til enkeltydelser vil det være relevant at se på, hvordan borgeren administrerer det forskudsvis udbetalte børnebidrag.

Det foreslås, at det undersøges nærmere, hvordan denne regel praktiseres i dag, ligesom det kan overvejes at ændre reglen, så udbetalingen automatisk sker for kortere perioder.

Førtidspension

Ved nye tilkendelser skal hele processen op til tilkendelsen fortsat håndteres i kommunen. Det skyldes, at der indgår en høj grad af socialfagligt skøn i vurderingen af borgerens arbejdsevne. Kommunen varetager dermed fortsat det, som foregår i jobcenteret. Desuden skal afgørelsen foretages af kommunen, da det er kommunen, som har den nødvendige viden hertil.

Efter afgørelse vil kommunen i praksis sende en udbetalingsanmodning til centeret, som herefter beregner og udbetaler pensionen. Centeret har kompetence i at beregne og udbetale førtidspensionen, da de varetager tilsvarende opgaver på folkepensionsområdet. Det er centeret, som foretager den løbende omberegning af pensionen fx i forhold til ændrede indtægter og samlivsstatus.

I sager om frakendelse af førtidspensionen og forhøjelse af pensionen indgår i høj grad et socialfagligt skøn, idet det skal vurderes, om arbejdsevnen er forbedret eller forværret væsentligt. Det samme gælder afgørelser om hvilende pension. Kommunen er forpligtet til løbende at holde sig orienteret om førtidspensionistens arbejdsevne og indtægt i forhold til at vurdere, om pensionen skal frakendes eller gøres hvilende. Det skal blandt andet ske ved, at centeret adviserer kommunen ved ændringer i pensionistens indtægtsgrundlag.

Ved personligt tillæg og helbredstillæg er der tale om socialfaglige delydelser, som fortsat skal håndteres i kommunerne på samme måde som ved folkepension. Ved udbetaling efter § 36 i pensionsloven skal proceduren som ved folkepension følges.

Barseldagpenge

I barselloven fastslås det, at forældre har ret til fravær i forbindelse med graviditet, fødsel og adoption, og at forældre med tilknytning til arbejdsmarkedet i denne forbindelse har ret til barseldagpenge. Det er kommunen, der administrerer barselorlov og barseldagpenge og herunder vejleder og afgør, om borgeren har ret til barseldagpenge.

Kommunens udgifter til barseldagpenge refunderes fuldt ud af staten. I 2007 modtog i alt 152.615 personer barseldagpenge. Samme år behandlede kommunerne i alt 341.197 sager og udbetalte cirka 9 mia. kroner i barseldagpenge.

Ved en centralisering af administrationen på barseldagpengeområdet vil de nationale sagsbehandlingscentre forestå den egentlige sagsbehandling af følgende opgaver:

- Ny ansøgning om barseldagpenge
- Forældreorlov
- Refusion
- Løbende ændringer til aktive sager

For alle disse opgaver gælder, at sagsbehandlingscentrene modtager en ansøgningsblanket eller oplysninger om ændringer i en aktiv sag. Herefter kontrolleres, om oplysningerne er korrekte. Hvis dette ikke er tilfældet returneres ansøgningen til arbejdstageren eller arbejdsgiveren, eller der udarbejdes en anmodning om dokumentation, før sagsbehandlingen kan fortsætte. Når oplysningerne er korrekte, foretages en indberetning i de relevante fagsystemer, og der træffes efterfølgende en afgørelse i sagen. Centrene forestår også den efterfølgende udbetaling og evt. opkrævning af barseldagpenge.

Det anbefales, at kommunerne fortsat træffer afgørelse og forestår udbetaling i sager, der vedrører sygdom før 4 uger før forventet fødsel. Det skyldes, at der ved graviditetsbetinget sygdom skal foretages en opfølgning med den sygemeldte efter reglerne i sygedagpengeloven⁴. Dette vil indebære personlig kontakt med den sygemeldte senest efter 8 ugers fravær.

Opgavesplittet betyder, at kvinder skal henvende sig til kommunen, hvis de skal gå fra før 4 uger før forventet fødsel på grund af sygeligt forløbende graviditet eller arbejdets karakter. Kommunen undersøger efterfølgende, om beskæftigelseskravet er opfyldt, indhenter lægelig dokumentation, og forestår udbetaling af dagpenge og opfølgningssamtale.

Datoen for forventet fødsel registreres, og når der er 4 uger til forventet fødsel overføres sagen til centrene med oplysning om forventet fødselsdato og beregningsgrundlaget for dagpenge.

⁴ Barselloven § 20, stk. 2

På baggrund af opgavesplittet anbefales det, at regler om fravær og dagpenge i forbindelse med graviditetsbetinget fravær før 4 uger før fødslen flyttes fra barselloven til sygedagpengeloven. Dette skyldes som sagt, at graviditetsbetinget sygdom efter barsellovens § 20, stk. 2, kræver en opfølgning efter reglerne i sygedagpengeloven. Desuden følger anmeldelsesregler sygedagpengelovens frister – og ikke barselsreglernes – ved graviditetsbetinget sygefravær.

Bilag 2. Opgørelse over årsværk, der bliver tilbage i kommunerne

Tabel 1			
Folkepensionsområdet – beregning af blivende årsværk			
Opgaver i sagsforløbet	Kommunale årsværk		Forklaring
	i dag	fremover	
Sagsbehandlingen af folkepension	637		
Generel vejledning (sagsbehandlere)	76	17	Forholdsmæssig beregning baseret på det ressourcemæssige forhold mellem almindeligt og udvidet helbredstillæg/personligt tillæg/§ 36-sager og ressourceforbruget til alle nyansøgninger og aktive sager inkl. årlig omregning (22,9 pct.)
Nye ansøgninger	115	5	Der er regnet på et begrænset antal nye og aktive sager om kommunale administration af pensionsudbetalingen efter § 36 i lov om social service
Nye ansøgninger om tillæg	134	101	Almindeligt og udvidet helbredstillæg og personligt tillæg skønnes at udgøre tre fjerdedele af årsværksforbruget på nye ansøgninger om tillæg
Løbende ændringer	159		Ikke relevant for almindeligt og udvidet helbredstillæg og personligt tillæg
Årlig omregning	51		Ikke relevant for almindeligt og udvidet helbredstillæg og personligt tillæg
Generel administration	102	23	Forholdsmæssig beregning baseret på det ressourcemæssige forhold mellem almindeligt og udvidet helbredstillæg/personligt tillæg/§ 36-sager og ressourceforbruget til alle nyansøgninger og aktive sager inkl. årlig omregning (22,9 pct.)
Generel vejledning og for-beregning	65		
Generel vejledning og forberedning af generalister(udover normeringen)	65	15	Forholdsmæssig beregning baseret på det ressourcemæssige forhold mellem almindeligt og udvidet helbredstillæg/personligt tillæg/§ 36-sager og ressourceforbruget til alle nyansøgninger og aktive sager inkl. årlig omregning (22,9 pct.)
Udbetaling og opkrævning	18		
Udbetaling og opkrævning	18	4	Forholdsmæssig beregning baseret på det ressourcemæssige forhold mellem almindeligt og udvidet helbredstillæg/personligt tillæg og ressourceforbruget til alle nyansøgninger og aktive sager inkl. årlig omregning (21,9 pct.)
Årsværk i kommunerne	720	165	
Årsværk til centrene		555	

Kilde: Beskæftigelsesministeriet og egne beregninger. Afrunding kan bevirke, at tallene ikke summer til totalen.

Tabel 2

Dele af førtidspensionsområdet – beregning af blivende årsværk

Opgaver i sagsforløbet	Kommunale årsværk		Forklaring
	i dag	fremover	
Sagsbehandlingen af folkepension	142		
Generel vejledning (sagsbehandlere)	15	3	Forholdsmæssig beregning baseret på det ressourcemæssige forhold mellem almindeligt og udvidet helbredstillæg/personligt tillæg/§ 36-sager og ressourceforbruget til alle nyanøgninger og aktive sager inkl. årlig omregning (22,9 pct.)
Nye ansøgninger	26	1	Der er regnet på et begrænset antal nye og aktive sager om kommunale administration af pensionsudbetalingen efter § 36 i lov om social service
Nye ansøgninger om tillæg	24	18	Almindeligt og udvidet helbredstillæg og personligt tillæg skønnes at udgøre tre fjerdedele af årsværksforbruget på nye ansøgninger om tillæg
Løbende ændringer	43		Ikke relevant for almindeligt og udvidet helbredstillæg og personligt tillæg
Årlig omregning	14		Ikke relevant for almindeligt og udvidet helbredstillæg og personligt tillæg
Generel administration	20	4	Forholdsmæssig beregning baseret på det ressourcemæssige forhold mellem almindeligt og udvidet helbredstillæg/personligt tillæg/§ 36-sager og ressourceforbruget til alle nyanøgninger og aktive sager inkl. årlig omregning (22,9 pct.)
Generel vejledning og forberedelse	13		
Generel vejledning og forberedelse af generalister(udover normeringen)	13	2	Forholdsmæssig beregning baseret på det ressourcemæssige forhold mellem almindeligt og udvidet helbredstillæg/personligt tillæg/§ 36-sager og ressourceforbruget til alle nyanøgninger og aktive sager inkl. årlig omregning (22,9 pct.)
Udbetaling og opkrævning	5		
Udbetaling og opkrævning	5	1	Forholdsmæssig beregning baseret på det ressourcemæssige forhold mellem almindeligt og udvidet helbredstillæg/personligt tillæg og ressourceforbruget til alle nyanøgninger og aktive sager inkl. årlig omregning (21,9 pct.)
Årsværk i kommunerne	160	28	
Årsværk til centrene		132	

Kilde: Beskæftigelsesministeriet og egne beregninger. Afrunding kan bevirke, at tallene ikke summer til totalen.

Tabel 3			
Boligstøtteområdet – beregning af blivende årsværk			
Opgaver i sagsforløbet	Kommunale årsværk		Forklaring
	I dag	fremover	
Sagsbehandlingen af boligstøtte	550		
Nye ansøgninger	229	7	Håndtering af fravigelse af max. boligstøtte, halvdele reglen og vurderinger vedrørende stærkt bevægelseshæmmede
Løbende omberegning	159		
Årlig regulering	35		
Efterregulering	61		
Beboerindskudslån	65	65	Opgaven vedbliver i kommunerne som en afgrænset socialfaglig delydelse
Generel vejledning og forberegning	60		
Generel vejledning og forberegning af generalister(udover normeringen)	60	8	Forholdsmæssig beregning baseret på det ressourcemæssige forhold mellem de årsværk vedrørende sagsbehandlingen, der fortsat skal blive lokalt, og det samlede ressourceforbrug vedrørende sagsbehandlingen (13,0 pct.)
Udbetaling og opkrævning	33		
Udbetaling og opkrævning	33	11	Forholdsmæssig beregning baseret på kommunale restancer vedrørende beboerindskudslån i forhold de samlede restancer til beboerindskudslån og boligstøtte (33,3 pct.)
Årsværk i kommunerne	643	90	
Årsværk til centrene		552	

Kilde: Beskæftigelsesministeriet og egne beregninger. Afrunding kan bevirke, at tallene ikke summer til totalen.

Tabel 4			
Forskudsvist udbetalt børnebidrag – beregning af blivende årsværk			
Opgaver i sagsforløbet	Kommunale årsværk		Forklaring
	I dag	fremover	
Sagsbehandlingen af børnebidrag	115		
Generel vejledning (sagsbehandlere)	24	0	Vejledning om mulighed for udbetaling for kortere perioder
Nye ansøgninger	33	0	Vurdering om udbetaling for kortere perioder
Anmodning om fortsat udbetaling	31		
Løbende ændringer	26		
Generel vejledning og for-	23		
beregning			
Generel vejledning og forberedning af generalister(udover normeringen)	23	0	Vejledning om mulighed for udbetaling for kortere perioder
Udbetaling og opkrævning	103		
Udbetaling og opkrævning	103		
Årsværk i kommunerne	241	1	
Årsværk til centrene		239	

Kilde: Beskæftigelsesministeriet og egne beregninger. Afrunding kan bevirke, at tallene ikke summer til totalen.

Tabel 5			
Barseldagpenge – beregning af blivende årsværk			
		Kommunale årsværk	
Opgaver i sagsforløbet	I dag	fremover	Forklaring
Sagsbehandlingen af barseldagpenge	221		
Generel vejledning (sagsbehandlere)	40		
Nye ansøgninger	53		
Nye ansøgninger med sygdom før 4 uger før forventet fødsel	29	29	Opgaven bliver i kommunerne som en afgrænset socialfaglig delydelse
Refusion	31		
Forældreorlov	35		
Løbende ændringer	33		
Generel vejledning og forberegning	10		
Generel vejledning og forberegning af generalister(udover normeringen)	10	2	
Udbetaling og opkrævning	11		
Udbetaling og opkrævning	11	2	
Årsværk i kommunerne	242	32	
Årsværk til centrene		210	

Kilde: Beskæftigelsesministeriet. Afrunding kan bevirke, at tallene ikke summer til totalen.